

Naročnina: doma na skü-
pni naslov mesečno 2 D.,
na posameznega 2 Din.
50 par.

V inozemstvo mesečno
6 Din. Z M. Listom, M.
Ogracekom i kalendarem
letno 100 Din.

Plačati se mora bar me-
sečno naprej.

Štev. položnice 11806.

Rokopis se ne vračajo.

NOVINE

SLOVENSKE KRAJINE

Vredništvo v D. Lendavi
hš. 67, uprava v Črensov-
cih, Slov. Krajina.

Cena oglasov:
cela stran 800 Din., pol
strani 400 Din., 1 tak niže.
„Poslano“ i med tekstem
vsaka reč 2 Din. Mali
oglasi do 10 reči 5 Din.,
više vsaka reč 1 D. 50 p.
i oglasna taksa posebi.
Popust po dogovori.

Bridko spoznanje.

Na stečaj so odpreta vrata našim ljudem v svet: v Francijo i Nemčijo. V velikih čuporaj se prevažna na stotine ljudi den za dnevom prosit pa spitavat za garancije na borzo dela. Nikaj jih ne ovira, ne dešč, ne sneg, ne zima, ne vročina, da ne bi prehodili i prevozili na desetine kilometrov duge poti, tudi če se trbe po desetkrat podati na pot. Ne straši jih mrzla tujina, ne zadržavle jih brezmejno trpljenje, — pred sebov vidijo samo bogastvo pa srečo.

Od toga bogastva že senjajo šolska deca. Njuve misli nemirno romajo v dalešnji svet, ves ožarjeni od toploga sunca, v svet pun bogastva pa sreče, kak tista deveta dežela pa Indija Koromandija, od šterih jim pripovida v lejo v šolaj. Njuvi domači so tam, deca pa mislijo, da čutijo že doma dih toga bogastva...

Dveri pa so odprete na stečaj. Proti njim ropočejo kola, vse puno naklajena z ljudmi: z mladincem od sedemnajstoga leta naprej, v šteroj kipi mlado življenje, spevle si, kak da bi štela zatreti zadnji, tužen migljaj očine hiže i zemle, z moškami, šteri so ne žalostni i ne veseli, samo nekam bridko jim je pri srci, z ženskami, šterim vreo vroče skuzé iz oči.

Kola naglo ropočejo, za joušjom ostane domača ves, za njimi pa se zdigavle gosti cestni praj, da se na dugoma vlega po njivaj, gde žita zorijo, se zelenijo kukarce, a na njuvo listje se vseda praj na debelo — podobna zapuščene zemle, ki bi šče rada rodila pa jo duši praj, ne bo jo meo što pognojiti i ne podorati.

Mladina pa spevle, moškom je čudno pri srci, ženske se pa skuzijo...

Dugi vlaki jih nato razvažajo po Franciji i Nemčiji kak zrnje, štero razmeče sejač po vsaj njivi, da obrodi lepi sad. Vso njivo morejo pognojiti naši ljudje s svojim znojom i obrniti trdo zemlo na sunce.

Doma pa so prazne hiže, zapuščena zemla, štero duši gosti praj.

Vse ka je najboljšega i v najlepših letaj, se potepje po sveti, samo deca, štera nemrejo delati, a majo dober ték pa stari, betežni ljudje, šteri si segrevlejo nogé na sunci i hrbet pri peči.

Kak da bi kaj vdarilo v naše lüdi. Za ves svet se ne stavijo doma. Bogatci, štere nihče ne goni od doma, ki si lahko režejo velki falat krüha doma, jemljejo siromakom krüh. Ali jih resan žene lakovnost po bogastvi ali znanje jezika od doma?

Z vsemi temi odhaja tudi preprosta zadovolnost pa sreča iz kmečkih hiž s slamenimi strehami, iz hiž, okinčenimi s svetimi podobami, gda s stene blagoslavla Bog vse, ki so v njoj; gde se je vsakši prekriž z blagoslovenim vodov, prvlé kak se je podao kama na pot.

Pa ne je šče največša nevolja to, najhüjše je, da so tej lüdje prepüščeni samim sebi. Vse poštuvanje tistim, ki se denok znajo dobro držati.

Laž je pravica od devete dežele, laž so lepe plače pa lahko delo v tujini pri polskih delavcih. Naši skrbni pa delavni ljudje raj tajijo vse, ka jih zadene slaboga, samo da bi domači mislili, da se jim bolše godi kak doma. Domači pa verjejo. Ne vidijo, tiste stotine, lüdi, ki si šče pri kmečkih družinaj morejo sami kupüvati hrano, či si ščejo obnoviti svoje strošene moči, ne vidijo vnožino betežnih lüdi, šteri si komaj telko zaslüžijo, da plačajo bolnico, ne vidijo tistih, šterim trgajo krvavo zaslüženo plačo, jih gonijo na delo kak živino od noči do noči, ar so sami prepüščeni voli skopim i trdim gospodarom, ne vidijo tistih, v štere se je naselo pokvarjeni düh, gnilo jabuko, štero pokvari vsa druga zdrava jabuka.

Vsi tej prihajajo domo takši si-

Velika slovesnost naših Slovincov v Franciji.

15. avgusta na Veliko mešo vsi Slovenci na Gravelle.

Dragi Slovinci, drage Slovenke!

15. avgusta je Velika meša. Ali ne čütite, kak se pri teh mislih zdigava iz vaših src klic: dug! Dvojni dug! Dug Mariji, dug danaj reči!

Ja, dug Mariji! — Ne potrebno vas opominati, kak globoko je zarisano Marijino ime v srcaj poštenih i pobožnih Slovincov ino Slovenk. Vnogoštevilna Marijina svetišča, kde se pri priliki Marijinih svetkov zbira na jezero i jezero slovenskoga naroda; neprekoslive slovenske majniške pobožnosti; vse to diha živo lübezen slovenskoga naroda do svoje nebeske Kralice. I mi, dragi Slovinci, mi, ki nas je usoda pognala po širokom sveti, ali naj mi pozabimo v tujini na Njo, ki vsikdar čuva nad nami? Ali naj mi popunoma izbrisemo iz naših src spomin na lepe slovenske pobožnosti? Ali smo že pozabili na tista prijetna čüstva, štere se je nekda razlevala po naših düšaj blagodneča slovenska Marijina pesem? Samo hlapčevska bojazlivost, samo hinavsko izdajstvo samoga sebe, svojega slovenskoga naroda i svoje nebeske Kralice bi bilo sposobno podobne pozabljivosti. Ne tak, dragi Slovinci! Mi, šteri nemamo prilike, da poromamo k Mariji; mi, ki nam pri spomini na domačo majniško pobožnost v veškoj kapelici krvavi srce, ar ne moremo polagati vsakši den cvetje pred noge Mariji slaveč jo i proseč; mi, dragi i predragi, ščemo pokazati Mariji, da smo šče njeni: njeni sinovje i hčere; našim domačim, da šče naše düše ne zastrupila nevarna tujina; celomi slovenskomi narodi pa, da se v nas šče pretaka čista slovenska krv; da šče naša srca gorijo za Marijo. — V te namen se ščemo 15. avgusta zbrati v velikom številu na Gravelle, da poklonimo Kralici angelov svoja v svetoj spovedi očiščena i z angelsko hrano poživilena srca. To bo naš najlepši den Matere-Marije.

Ali šče eden dug! Dug danaj

Trgovina z Italijov.

Po sklenjenom dogovori med našov i italijanskov državov se je zbral mešani odbor strokovnjakov za trgovino od naše i italijanske strani. Te odbor je deloma dovršo svoje delo, ki je za našo trgovino z Italijov razveseliv. V Italijo bomo izvažali predvsem les, živino, belice i perotnine. Po sklenjenom dogovori se bo za 125 % več lesa izvažalo v Italijo kak dozda, ka pomeni letno 300 milijon dinarov dotoka v našo državo. Mesa, to je živine se bo za 100% več izvažalo kak dozda. To pomeni letno 200 milijonov dinarov dotoka v našo državo. Naša država je nadale dosegla iste velike ugodnosti pri trgovini lesa i živine z Italijov, kak sta je meli držav Madjarska i Austrija. Ta pogodba znova kaže, ka zdajšnja vlada ne pomaga z „nacionalnim“ kričanjom podanikom Jugoslavije, štero je samo na rob prepada spravilo milijone državlanov, nego z pravim razumevanjem i lübečim srcem, ka njim nüdi olejšave v gospodarskoj stiski.

romacije kak prvlé — samo za edno bridko spoznanje bogatejši, a po telovnih močeh slabejši. Ali so ne tej lüdje kak deca, štera skrivomá odi-dejo odzaja po ogradaž k sosidovim, gde za mali falajček krüha paséjo celi den svinje ali krave. Na večer pä, gda bi jim trbelo dati jesti, njim pravijo: — Idite zdaj domo, ka vas vaši zo-véjo, — čiravno jih nihče ne zvao.

Nazadnje pa vsi tej spoznajo, da je domača posteo najbolje mehka, domača zemla najbolje hvaležna i domača cerkev najbolje dobra, ar prinesé trüdnomi človeki düšno srečo i mir v tom nemirnom i razdvojenom sveti.

reči! — Ali letošnji 15. avgust ne bo prva obletnica prvoga vekšega verskoga sestanka pariških i okoliških Slovincov? Ali pri tej priliki ne smo oblübili, da se letos znova srečamo, če Bog da? Dragi! Drage! Oblüba dela dug. Plačajmo te prijetni nam dug s tem, da pridemo 15. avgusta vsi na Gravelle.

Teda 15. avgusta vsi na Gravelle! Srečanje, sveta spoved, sveto obhajilo, domača govorica, slovenska pesem. Vse to bo napravilo, da bo te den za nas den sprave, den veselja, den sreče, den zmage. Ar:

„dokeč bo Kristuš tvoja pot, slovenski rod; i tvoj ponos Marijin znak; tečas te ne dosegne mrak; samo v Kristuš si ti junak!“

SPORED: Predpoldne: Od 8 do 11,11 spovedavanje (dva dühovnika); ob pol 11 vüri predga; ob 12,12 slovesna popevana sveta meša (trije dühovniki); ob 1, na edno skupni obed. — **Popoldne:** ob dveh kratka prireditv v župnijskoj dvorani: petje, govor, igra, petje; ob štiraj slovesne popevane litanije; itd.

SREDSTVA ZA PRIHOD: Iz Pariza vzeti na „Bastille“ ali pa na „Porte de Charanton“ autobus št. 111 (stodedahajset) i to v smeri „St. Maur“; izstopiti na postaji „Ecole de Gravelle“. Ali pa vzeti autobus na „Château de Vincennes“ št. 110a ali 110b ali 109; izstopiti na postaji „Gare de Joinville“.

JAKO VAŽNO! Pošlite priložene prijave najkasnej do prvoga avgusta na sledeči naslov:

Abbé

Orešnik Francois

68, rue de Paris, 63

Joinville-le-Pont (Seine)

Šteri ne bo prijavljen, za takše ne moremo odgovarjati zavolo skupnoga obeda.

Šče ednok: 15. avgusta vsi na Gravelle!

HAJDINJAK.

OREŠNIK FR.

Zadružni zakon sprejet.

Naša vlada je izdelala novi zadružni zakon, na šteroga čakamo že 20 let. Zvün 4 poslancov so vsi glasali za njega v parlamentu, tudi protina. To je dokaz, da je zakon dober. Po tom zakoni se ustanovi edna zadružna banka, štera bo posojüvala penne zadrugam. V državi mamó okoli milijon zadrugarov, ka teliko pomeni, ka je edna tretjina prebivalstva v Jugoslaviji zvezana z zadrugami. Člani zadrug majo najmre familije, ki dobivajo haske od zadrug. Novi zakon prepriči tudi razne špekulacije, štere so se godile, ka so se nešterna kapitalistična podjetja skrivala pod zadružno firmo, a zadružnoga düha ne so mela, nego samo lastne dobičke iskala.

Trocki na Madjarskom.

Iz Rusije pregnani komunistični voditeo Trockij Leo je s svojov ženov prišo z Nansenovim potnim listom v Budapešt. Kak je za to zvedila madjarska oblast, njemi je taki naznani-la, da v pol vüri mora Madjarsko zapüstiti. Tomi se nišče ne čüdiva, a čüdi se vsaki, kak je vüpao priti na Madjarsko, kde so bolševiki, ki jih je vodo on z Rusije, teliko nedužne krvi prelejali i teliko ropari napravili. Zato ga ni edna država nešče sprejeti i ga povsedi jako napadajo.

Trojni pomorski sporazum.

V Londoni so Angleži z Nemci podpisali sporazum gledóč na oborožavanje na morji julija 17. predpoldnom, popoldnevi pa spodoben sporazum z Sovjetskov Rusijov. Pogajanjá za te sporazum so trpela edno leto.

Blagoslavljanje bazilike na čast sv. Maloj Treziki v Lisieuxi.

Sveti Oča so poslali v Francijo svojega zastopnika, kardinala i državnoga tajnika Pacellija, da mesto njih blagoslovijo veličastno cerkev, ki so jo pobožne francoske i celoga sveta düše podignole v Lisieuxi na čast sv. Maloj Treziki, karmeličanki, ki je v mladosti dospela na visoko stopnjo svetosti i s svojim trpljenom vnoгим düšam stlačila pot vu večno veselje. Vmrla je pred 40 leti. Francija je papovoga odposlanca sprejela kak ednoga vladara. Predsednik republike, Lebrun, ministri, vojaštvo, vse je tekmuvalo, da skaže kem vekšo čast odposlanci Kristušovoga namestnika na zemli. V Lisieuxi se je pa zbralo tristo jezer lüdi, s 70 škofi i nadškofi, da poslüšajo govor Pacelijov i sprejmejo njegov blagoslov. Papov odposlanec so v svojem govori jasno povedali, da se kriva vera naslanja na pokolenje, kak to išče hitlerizem v Nemčiji, katoličanska je za vse düše brez razlike narodnosti. Francija je od negda pozvana za dühovno vodstvo krščanstva. Ona ešče dnesden ma največ svojih sinov i hčer v misijonaj. Nešteto naroda je poslüšalo predgo kardinalovo tudi v Parizi. Rože, ki jih je oblübila sv. Mela Trezika, kaplejo na Matercerkev.

Sin sv. Frančiška dobi čast oltara.

Fračiškanski brat bl. Salvatore de Horta se je rodio v vesi S. Colombar de Farnes v Italiji l. 1520. Kak prvi brat je stopo v frančiškanski red i delao na Španjolskom v mestu Horta. Odtec je njegovo ime. Na njegovo priprošnjo sta se v novejšem časi zgodili dve čüdi, štere je Cerkev priznala za prave čüde i sv. Oča so to 27. junija javno razglasili. Po tej razglasitvi se bo blaženi prišteo k vrsti svetcov. Naj moli blaženi za nas, ka mo pravi sinovje i hčeri sv. Ferenca vsi tretjeredniki.

Razpüst katoličanskoga dijaškoga društva v Nemčiji.

Württembergški minister za notrašnje zadeve je razpüsto katoličansko dijaško mladinsko zvezo „Neudeutschland“. — Minister notrašnjih zadev Nemčije je razpüsto prle odobreno novo nemško versko združenje: „Deutsche Volks Kirche“. To najhitrej zato, ka Hitler nameni svojo vero mesto te vpe-lati v Nemčiji. Nove vere rastejo v Nemčiji kak gobe po dežji, a živejo pa tudi samo tak dugo kak gobe. — V münsterskoj škofiji, gde se škof Galen junaško bori za pravice katoličanske Cerkev, so se zaprete dühovne vaje tak vdomačile, da nega pri zdavanji mladožencov, ki pred zdavanjom ne bi opravili dühovnih vaj. — Kak daleč smo ešče mi v tom pogledi.

Komunistična barcelonska vlada v Španiji zapravla deco.

Ta rdeča vlada je dala odlok, po šterom se sme v bolnicaj dete zapraviti po kakših medicinaj, čeravno bi oča i mati protistala. — Strašno detovmorstvo v raji rdečih.

Veliko posojilo Francovoj vladi v Španiji.

Anglija je privolila v več milijardno posojilo Francovoj vladi i predlaga, da se deloma prizna Francova vlada. Pač penez je ešče zmerom največji gospodar sveta. Franco pa ponüja za peneze rüde, štere je osvojila njegova vojska. Napade rdečih je srečno odbila Francova vojska i napreduje stalno naprej.

NEDELA

po risalaj deseta.

Evangelium (Lükač 18.) Tisti čas je pravo Jezus nikim, ki so se v sebi vupali kak pravični i druge so zametavali, priliko eto: Dva človeka sta gori šla vu cerkev, ka bi molila, eden farizeuš i te drugi publika-nuš. Farizeuš stoječi je etak v sebi molo: Bog, hvalo ti dajem, ka sem ne, kak drugi ljudje, zgrabljivci, krivični, lotri, kak je i ete publika-nuš. Postim se dvakrat v tjeđni, desetino davam od vsega, ka ladam. I publika-nuš ozdaleč stoječi, ne je šteo niti oči na nebo podignoti, nego se je bio vprsi svoje govoreči: Bog, bođi milostiven meni greš-niki. Velim vam, doli je šo ete spravičani vu hižo svojo bole od onoga: ar vsaki, ki se zvisi, ponizi se, i ki se ponizi, zvisi se.

Razgled

po katoličanskem sveti

Okrožnica Pija XI. „Divini Redemptoris“ o brezbožnem komunizmu. — Žalostni sadovi. —

Rusija in Mehika. 19. Žalostne sadove te silne propagande zremo vsi. Kjerkoli se je posrečilo komunistom utrditi se in zavladati — tu mislimo z očetovskim sočutjem posebno na Rusijo in Mehiko, — tam so se, kakor sami oznanjajo, z vsemi silami prizadevali, da bi docela porušili temelje krščanske religije in kulture in v dušah ljudi, zlasti mladine, vsak spomin nanjo zatrl. Škofe in duhovnike so izgnali, obsodili v prisilno delo, postrelili ali na nečloveški način pomorili; laike, ki so jih sumili, da so branili vero in svetišča, so mučili, preganjali, vlačili po sodiščih in ječah.

Strahote komunizma na Španskem. 20. Tam pa — kakor v Naši preljubljeni Španiji — kjer kužni in sramotni komunizem še ni mogel roditi vseh žalostnih sadov svojih zmot, je vendar, žal, povzročil blazne izbruhe besnosti in počel strašne zločine. Ni porušil le ene ali druge cerkve, enega ali drugega samostana, temveč kjerkoli je mogel, je do tal porušil vse cerkve, vse samostane, vse spomenike krščanske vere, tudi umetnostno in kulturno najznamenitejše. A blazna besnost komunistov ni pomorila le na tisoče škofov in duhovnikov, redovnikov in redovnic, prav posebno redovnikov in redovnic, ki so skrbeli za delavce in uboge, temveč tudi premnogo laikov iz vseh stanov in jih še sedaj na kupe mori, ker izpovedajo krščansko vero ali so nasprotni brezbožnemu komunizmu. Te grozne po-boje in pomore vrše komunisti s takšnim sovraštvom, s tako strašnim barbarstvom, da bi se dandanes ne zdelo mogoče. Kdo, ako je še pameten, bo-disi zasebnik ali resnoben državnik, kdo, pravimo, se ne bi zgrozil, če pomisli, da se utegne to, kar se sedaj godi v Španiji, zgoditi tudi po drugih kulturnih deželah!

Naravni sadovi sistema. 21. Nikar pa trditi, da bi bile te okrutnosti tiste vrste, kakor se po neki nuji dogajajo ob vseh prevratih, izbruhi posameznih razjarjenih ljudi. Nikakor ne! To so marveč naravne posledice komunističnih nauk, ki ne poznajo nobenih brzd. Neke brzde, neke vezi so potrebne ljudem, poedincem in družbi, zato so tudi barbarski narodi priznavali naravni zakon, zapisan ob Boga vsakemu človeku v dušo. Stari narodi, katerim je bilo izpolnjevanje tega zakona kakor nekaj svet običaj, so se dvignili do veličine, ki še sedaj očaruje, bolj kakor je prav, nekatere površne raziskovalce človeške zgodovine. Če se pa iztrga iz duš celo božja ideja, tedaj ljudje nujno podivjajo in posirove.

Boj vsemu, kar je božjega. 22. In prav to je, kar se sedaj godi pred našimi očmi. Prvič, odkar ljudje pomnijo, gledamo skrbno začet in do bro premišljen upor proti vsemu, „kar se imenuje Bog“ (2 Tes 2, 4). Zakaj komunizem nasprotuje po svoji naravi vsaki religiji, ki jo ima za „uspavajuč opij za proletarce“, češ da, nje nauki in zapovedi kažejo na večno življenje po smrti in tako odvračajo ljudi od nebes, ki jih morajo doseči na zemlji.

(Dalje)

Politični pregled.

Domači.

Seje. Skupščina i senat držita seje. Razpravljao se zakonski predlog od policijskih prestopkov, ki je tudi sprejet i razne trgovinske pogodbe. Zglasale so se tudi zvinredne penzije osebam, štere je na podlagi zakona predlagao odbor za prošnje i pritožbe. Pred odbor je prišo konkordat, to je pogodba države z Rimskov sv. Stolicov od vrejüvanja cerkvenih zadev v Jugoslaviji. Z 2 večinov je sprejet zakonski predlog v odbori i pride zdaj pred skupščino i senat. Slovenski JNS-ari so proti glasali, celo namestnika ministra dr. Auera, ki je konkordat podpisao i ministra — duhovnika Matice.

Opozicija ali protina drži tudi svoje seje, ali do enotnoga nastopa ešče ne prišlo. Davidovičovi demokrati so Mačkovo stranki na Hrvatsko javili, da sprejmejo konfederacijo, to je takšo formo države, kakša je v Švici. Ostale stranke protine ne so za to formo države. Dr. Maček pa pravi, da de se s tistov strankov pogajao, štera bo dohila največ glasov pri prišestnih volitvaj. Volitve bodo po sprejetji novoga volilnoga zakona, ki pa ešče ne predloženo parlamentu.

Interpelacije, to je pitanja so se stavljala na razne ministre. Med te-

mi je JNS. Slovenec Mravlje Milan popolnoma neistinske reči povedao od zabodenoga akademika Dolinar Rudolfa, da so ga mogoče njegovi ljudje vmorili i da se je zadušo itd. Minister dr. Subotič njemi je pa odgovoro, da je Dugina Viktor sam priznao, da je z nožom prebodno Dolinari plüča. Da Mravlje ne guči istine, je jasno dokazao v parlamenti dr. Veble, poslanec JRZ.

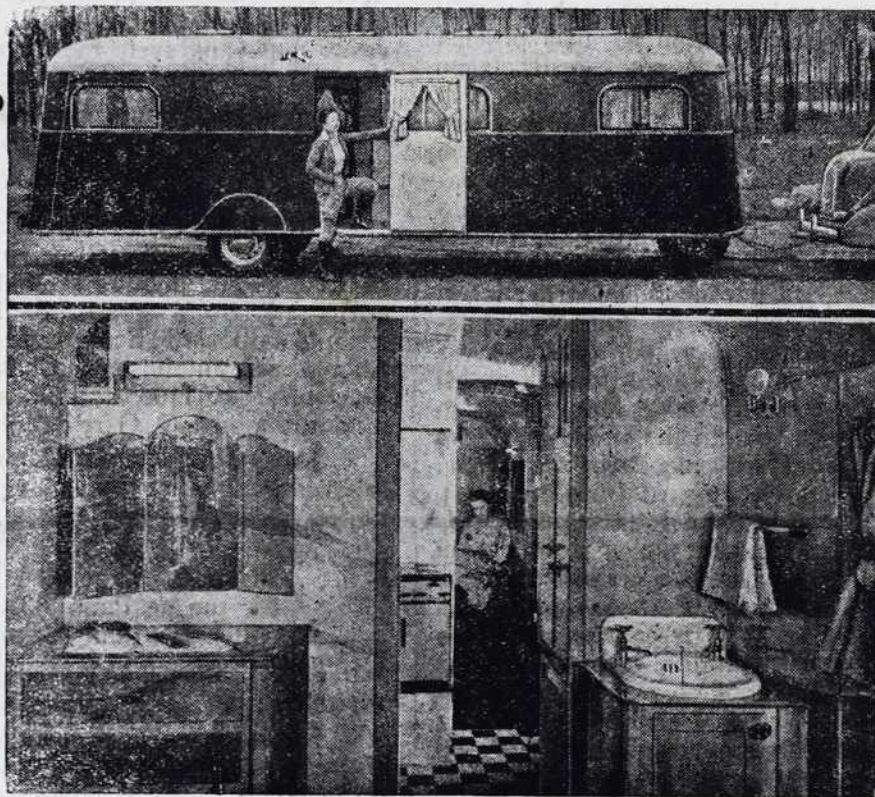
Svetovni.

Madjarska. Regent Madjarske, admiral Horthy, je šteo v parlamenti zglasati dati, da bo njegov sin njegov namestnik. Madjarski parlament je te predlog odbio i de se po Horthyjovoj smrti novi regent volo.

Kitajska. Med Kitajskov i Japonskov je nastala svaja i se vršijo okoli Peipinga (Pekinga) oboroženi spopadi.

Nemčija. Hitler, kancelar Nemčije namerava oznaniti novo vero, ki bo njegova i v štero ne bo sprejet nieden židov.

Čehoslovaška. Vlada je odstopila zavolo cen pri zrnji i tudi zavolo političnoga položaja, ar se agrarci vlečejo iz vlade. Predsednik republike Beneš je sestavo vlade povero dozdašnjemi min. predsedniki dr. Hodži.

Hišice na potačaj. Takše hišice prikapčijo k aotoji i se njihovi stanovniki po nedelaj odpelajo vö na dober zrak. Spodnja slika kaže, kak zgledajo oznotraj te hišice, štere se zna, majo Amerikanci.

† Dr. Franc Ivanocy:

Iz naše dāvnine.

Gornjelendavski grad i gospodstvo, štero je obsegalo denešnjega sobočkoga okraja vekši deo, je s smrtjov Széchyjove rodbine préšlo v roke vladari, zato je Karol III. leta 1720. darüvao imanje, grofi Franci Nádasdyji, šteri je bio v rodi z družinov Széchy.

Do najnovejšega časa je Nádasdyjova družina mela Gornjo Lendavo i do tečas je imanje ostalo vküp. Gde je pa G. Lendava menila gospodara, te se je imanje razdelilo, tak da se dnes samo jako mali deo drži negda velkoga i slavnoga gospodstva.

Spomina je vreden sobočki grad, četüdi je bio menje pomemben kak gornjelendavski, šteri je od družine Széchy jako rano prišeo v roke družini Szápáry.

Imenitna Szápáryjova družina je poleg Széchyjovih v krajini najznamenitejša plemenitaška družina, poleg štere se omeni samo lejko ime Batt-hányi.

Pomenkanje mesta kak drugi vzroki ne dovolijo, da bi tü popisali zgodovino teh rodov.

Sobočki pa rakičanski grad sta bilé ravninskivi trdnjavi, kak kaže pri obema sled velkih, šörkih jarkov okoli grada.

Od starih svetskih zidin samo tej trije gradovje stojijo v okraji. Liki poleg teh jih je bilo več, četüdi menših trdnjav, za šterimi se je ali že čisto zgübo sled, ali pa ga ešče dnes najdemo.

Nega sleda grada na takzvanom Balogovom bregi pri Moravcay, od šteroga zgodovina guči. Nega sleda utrdbi v Gradišči, od štere je vés dobila imé.

Jasno je viditi tloris grada v Dolnjih Petajncih, gde je ešče popunoma ohranjeni vodni jarek.

Tomi podoben ostanek je viditi tudi v Krogi.

Vse to so bilé samo menše utrdbe, štere so služile za straže na meji i so bržčas za časa bojov Krucov bili porušeni.

Ne samo obmejni položaj krajine, liki tudi mürska dolina kak potna črta je bila vzrok, da je té okraj, posebno njegov ravninski deo, v srednjem veki bio izpostavljeni bojevanji, pa se zato niti ne dá povedati, ka vse se je v tistom dāvnom časi v toj krajini vničilo, porušilo.

Tak je l. 1418. velka törška vojska prišla gor po mürskoj ravnici i napadnola Radgono. Ar so je ne mogli zavzeti, je truma šla dale gor i se pri Apačah srečala z vojskov hercega Ernesta, ki je šla na pomoč Radgoni. Ta vojska je Törke pregnala nazaj po poti, po šteroj so prišli.

Dosta škode so napravile tudi v toj krajini törške vojske, štere so od napada na Köszeg tudi esi prišle; posebno pa deo tiste vojske, ki je l. 1664. pri Monoštri od kršćenikov bila pregnana, pa si je v našoj krajini hladila svoje čemere.

Liki niti Törki, niti Tatari so daleč ne telko škode napravili v toj krajini, kak divji kruci, ki so od l. 1605. do 1619. bili v toj krajini.

GLASI.

SLOVENSKA KRAJINA.

Zahvalno sv. mešo so služili urednik našega lista, g. Klekl Jožef julija 11. v Celji, ka se njim je dober Bog dao včakati 40. leto svojega mešniškoga posvečenja. Od pondelka do sobote so opravljali duhovne vaje pri O. Lazaristih, v nedelo, 11. pa zahvalno sv. mešo. Pri svetoj meši je poleg njih stao prijateo iz mladostne dobe prevz. g. dr. Rogač Franc, kanonik i papov prelat iz Szombathelya. Ministrirao je brat Špilak Jožef, orglao i krasno popevanje pa vodo brat Edšidt Herman, oba našiva domačina, šteriva so g. Klekl spravili v družbo sv. Vincencija. Isti den so v Slovenskoj krajini trije novomešniki prikazali svojo prvo daritev Vsegamogočemi. Kak dober je Bog, kak lübi Slovensko krajino, o bodimo njemi zahvalni z gorečim krščanskim življenjem.

Beltinci. V našoj fari smo v zadnjih petih letaj meli šest novomešnikov. Pa tudi letos smo obslužavali slovesnost nove sv. meše, štero je darüvao Bogi g. Rous Matjaš iz Beltinca. G. novomešnik je prišeo iz Maribora od posvečenja 4. julija zadvečara i smo ga slovesno sprejeli pri farnoj cerkvi, v šteroj je nato g. novomešnik opravo ob asistenci domačih gg. duhovnikov večernice. Nova sv. meša je bila 11. julija. Po deževnoj noči se je napravo sunčen, ne prevroči den, tak, ka je vnožina ljudstva prišla iz domače i sosednih far, da prisostvüje novomešnoj daritvi. G. novomešnik se je v procesiji, v šteroj so bili duhovniki, sorodniki, svatje i vnogi drugi ljudje, podao na farov i od tam v lepo okrašeno i razsvetlono cerkev k prvoj daritvi. Pri sv. meši so bili presbiter assistens domači g. plebanoš, diakon i subdiakon sta bila gg. kaplana Jerič Mihal i Zver Štefan, prisostvüvalo je poleg bogoslovcev lepo število duhovnikov, posebno domačinov iz beltinske fare. Predgo, štera je bila po lepoj staroj krščanskoj navadi med mešov, je meo kaplan g. Tratnjek Štefan i to od duhovnika, sredbenika med Bogom i ljudmi. Znano lepo beltinsko ljudsko popevanje je povzdigavalo celo slovesnost. Po meši je dao novomešnik vernikom blagoslov. Nato se je na domi g. novomešnika v lepo okinčanoj hüti vršila primicija, štero je pripravlao i vodo ceremoner bogoslovec g. Glavač Franc. S pesmijov i z drugov prisrčnov zabavov so se številni gostje radüvali velikoga dneva g. novomešnika. Vmes pa so bile ob 5. vöri zadvečara popevane litanije Matere bože v domačoj kapeli, (štero so dali postaviti de-

Törk se je zadovolvo s tem, da je od ljudstva dobo živež; poganske čete so dostokrat krščanske cerkvi za posvetne namene porabile — liki krščanske trume kruco, so kak najbole krvavo divjale, krščanske cerkvi so ne samo onečastile, liki so najlepše spomenike umetnosti na divjaški način poškodüvali.

Te razvüzdane, divje trume so s svojim vničüvanjom ödprle pot ljudskim, nemškim lüteranskim predgarom, ki so zavolo pomenkanja kat. duhovnikov neopazno odtrgnoli ljudstvo od njegove stare vere. V začetki so vse opravljali po starom kat. redi, tudi spovedávali i mešüvali so, kakpa samo na videnje, sledi so opüstili nešterne dele staroga reda, na konci pa si položili rokó škodüvajočo na najlepše spomenike staroga časa i umetnosti, na cerkvi, iz šterih so vse zlato i srebrno orodje odnesli, druge umetniške predmete pa so zavolo neznanja i verske divjosti naravnó vničili, kak bomo to vidili, kda bomo gučali od posameznih cerkvi v okolici.

Čas med leti 1600—1680 je tista žalostna doba, štero moram v kulturnoj zgodovini krajine imenüvati smrtno dobo. Ka je vrelost, znanost, umetnost i darovitnost več sto let napravila, to je divjost ništernih desetih let i neznanje popunoma odpravilo.

Od lepih cerkvi srednjega veka so ostale samo püste stené, kak kričéči svedoki tistoga nepremišlenoga in neosnóvanoga praznoga guča s šterim je tak zvana verska prenovltev,

dek g. novomešnika). Vsem navzočim bo ostala slovesnost primicije v najlepšem spomini.

Na misijon g. Kereca v Junanfu-i je Prša Štefan z M. Polane darivao 30 Din. — Penez je odposlani na Rakovnik. Bog povrni.

Protituberkulozni dispanzer v Soboti ne bo pregledavao betežnike od 27. julija do 18. avgusta. Od toga dneva naprej se znova vršijo redni pregledi vsako sredo i četrtek.

Romanje k Majki Božji bo 1. avgusta. Ob pol štirih bomo šli s procesijom od črensovke cerkvi na Razkriž, gde bomo pri sv. meši. V Štrigovi nas lejko dosegejo tisti romarje, šteri zaostanejo i tak bomo po mali naprej romali z božov pomočjov.

Canova. Na naš dopis iz Cankove, z dne 4. julija v zadevi g. Domiter Mihala iz Krašč, nas g. Domiter obvešča, da omenjeni članek ne odgovarja istini, zato ga kak vestni poročevalci na njegovo prošnjo drage vole prekliče. Uredništvo Novin.

Nova sv. meša v Soboti. Preminočo nedelo je prikazao Vsemogočnomi prvo sv. mešo v farnej cerkvi v Soboti g. Rajnar Janoš novomešnik iz Rakičana. Pri oltari so vodili novomešnika domači plebanoš g. Vojkovič. Novoj meši je prisostvovalo mnogo duhovščine i na jezere naroda od blizu i od daleč. Popoldnevi je bilo prijazno goščenje na domi g. novomešnika v Rakičani, gde je bilo mnogo odličnih gostov navzočih. Ceremoner njemu je bio bogoslovec g. Lajnsček. Ob 6 vori popoldnevi je meo novomešnik v rakičanski gračkoj kapelici večernice, gde se je zbralo tudi mnogo naroda. Na drugi den je počastio novomešnika i njegove domače naš ban g. dr. Natlačen s svojim sinom bogoslovcom. Pri toj priliki je g. ban s prav prijaznimi rečmi pozdravo novomešnika i vse navzoče.

Sobota. Na tomboli športnoga društva „Mure“ si je velka večina navzočih želela, da bi dobila lepi novi bicikl. Šestim se je spunila ta žela, zato, ka je na tomboli v istini bilo razdeljenih šest biciklov, kak tombolskih dobittkov. Ništerni so pa nikak ne šteli iti domov brez biciklov i tak se je zgodilo, da so sedmim, šteri so meli svoje bicikle sebam, pri toj priliki njihovi bicikli sfalili. Gde je žela za bicikli velka, tam pač trbe na lastne bicikle dobro paziti.

Križevci. Kak smo že poročali v našem listi, se je povrno pred nedavnim iz ljubljanske bolnice k nam naš priljubljeni vučiteo g. Džuban. Vupali smo se, da se nam povrne zdrav, nego zaednok se kaže samo ešče najmenše vupanje na njegovo ozdravljenje. Gd pa vidimo, kelko mora zdaj trpeti naš gospod školnik zavolo toga, ar je šteo služiti samo našemi siromaškomi ljudstvi ne pa raznim mogočnjakom, se čemer našega ljudstva obračajo čiduže bole proti tistim, šteri so povzročili, da je naš g. školnik tak jako nesrečen gratao.

posebno pri nas s törskim napadanjem združena, za stoletja vrgla nazaj našo kulturo, ka nišče nemre tajiti. Samo močno držanje katoličanstva, ki se s preganjanjem vsigdar krepí; kat. duhovništva visika izobraženost i darivajoča se delavnost, posebno pa slovenskoga ljudstva z maternim mlekom sprejeto kat. čutenje je pripomoglo, da je kat. cerkev mogla v toj krajini prenesti vihere „verske prenovitve.“

Kak indri, tak se je tudi tu lüteranstvo širilo po rečaj: čida je zemla, tisti odloča vero. Razvzdani Széchyji so zapustili staro vero i so k tomi prisilili tudi sirmaško ljudstvo, ar so se šteli osloboditi od vsakoga cerkvenoga vpliva, šteri je ne dopústo, da bi bogatin sirmaka do krvi bičuvao, oropao; cerkev je na isti način sodila bogatoga i mogočnoga gospoda kak sirmaški, k zemli potěženi prah. Ne nazadnje pa je podpirala tajenje stare vere žela Széchyjov, da bi si podvrgli monoštersko cistercijsko opatijo.

Poseben znak bože pravice je, da so nigda tak mogočni Széchyji od hipa, gda so zatájili vero svojih očakov, stopili na pot nazadovanja i za par desetih let se je na razvalinaj znajšla velka moč i grešnost zadnje rodbine Széchyjov.

G. ban dr. Natlačen v Slovenskoj krajini.

Preminoči ponedlek, 19. julija se je nenadoma pripelao s svojim autom prek Radenec v Sobotu naš ban g. dr. Natlačen s svojim sinom bogoslovcom. Auto se je stavo v Soboti pred stanovanjem g. advokata i banskoga svetnika Bajleca, šteri je gospoda bana prisrčno pozdravo i se njemu zahvalo za počastitev. G. ban je nato nikelko časa ostao na domi g. Bajleca v družbi martiniškoga ravnatelja g. Vogrina, gimnazijskoga ravnatelja g. ing. Zobca, župnika g. Vojkoviča, ravnatelja borze dela g. Kereca, vučitelja g. Bajleca iz Bogojine, se z vsemi prijazno razgovarjao i se v familiji g. Bajleca sploh popunoma domače počuto. Potom je pogledno novi delavski dom, gde je zdaj okrajno glavarstvo i gde so ga pozdravili g. podnačelnik Vertovšek, mesto načelnika g. dr. Bratine, ki je na dopústi, g. žandarmerijski kapetan Vatovec i g. Čeh, kak podžupan soboški mesto g. župana Hartnera, šteroga je ne bilo doma. G. ban si je pogledno tudi nove prostore borze dela i delavskoga azila, kak tudi prostore občine v gradi i je povedao svojo pohvalo i zadovolstvo nad lepim razvitkom Sobote.

G. ban je nato obiskao bolnišnico, gde ga je čakao g. primarij dr. Vrtnjak z zdravniki gg. dr. Guličem, dr. Hribovškom, dr. Hajdinjakom, upravitelom g. Štancarjem, uradništvom i s sestrami. Po kratkom pozdravi si je g. ban ogledao zdajšnje prostore bolnice i betežnike, šteri so se jako razveselili visikoga obiska. G. ban si je ogledno ešče prostor za novo bolnico i rakičansko kmetijsko šolo. Prostor za novo bolnico njemu je jako vgajao i je pravo, da se vüpa, da bo v njegovom i naše veselje stala pri nas v kratkom časi lepa velka moderna bolnišnica, štera bo v ponos ne samo našoj krajini nego celoj banovini. To bo največša bolnica kak jih je dozdej banovina zidala. Pri toj priliki je tudi povedao, da so vse priprave za zidanje novoga mosta prek Mure tudi v

Pozdrave pošilajo svojim domačim i duhovnikom: Kraj Jožef, Vučko Franciška, Škerget Treza iz Žižkov, Denša Jožef, Pozderec Martin, Sobočan Andraš, Hozjan Ivan i Jožef, Horvat Ivan, Stanko Ignac z Trnja; Hozjan Roza z Črenovec, Vučko Marija z D. Bistrice, Bogdan Matjaš z Odranec, vsi v Nemčiji. So pri ednom dobrom gospodarju i naročajo Novine.

Bogojina. Za večno so zaspali Casar Matjaš v 79 leti svoje starosti. Pokojni so vmrli po enomesečnom teškom betegi i po dukšem betegüvanji. Bili so naš dober naročnik od začetka kak je izišla prva številka Novin i Marijinoga lista pa do dnes. Priporočamo jih v molitev dragim naročnikom, njihovim domačim pa naše sožalje. Daj njim večni mir i pokoj ljubí Jezuš.

Nazlúk tomi, da so skoro celo 17. stoletje eti v vseh kat. faraj lüteranski predgarje zavzemali mesta kat. duhovnikov; nazlúk tomi, da so ravno v tom stoletji konci želeli v toj krajini iztrebiti katoličanstvo z najbolje divjov brezsrčnostjov: je slovensko ljudstvo, četudi je odzvuina moglo popústiti sili, dugo ostalo katoličansko v sri — pa gda je prišeo slóboden čas, te je v duši ljudstva skrito katoličansko čutenje zagorelo z velikim plamnóm i znova se je vpelalo katoličanstvo. V naturi slovenskoga ljudstva je katoličanstvo tak močno skoreninjeno, da je tudi tisti mali deo, šteri se je ešče ne povrno k veri očakov, ves pun katoličanskih návad, od šterih se nikak nemre lóčiti. Slovenski lüteranje želejo sveta dugovanja kat. cerkve, hiže so njim pune svetih podob; za čast si vzemejo, da se vdeležijo kat. bože službe, celó velka je število tistih, ki vsako leto obišejo štero kat. božo pot.

Istina, da je eti lüteranstvo odzvuina močno, liki poznavajoč čutenje ljudstva, stališče lüteranskoga bogoslovja, zvúnešnjost lüteranskoga bogoslužja, štero se dúše komaj dotekne, — te i ešče druge razmere, štere so pomembne v življenji ljudstva, ešče zdaj gosta spreobrnjenja: je mogoče vüpati,

glavnom že končane i se vüpa, da bomo tudi s tem delom lahko v kratkom začnoli. Tudi to bo eden izmed največjih mostov, kak jih je banovina gradila.

Zavolo rakičanske kmetijske šole, štera se je začnola delati ešče pred prvejšimi bani, pa je nišče ne dovršo, je pa g. ban povedao, da je za polovico premala i da se bo v najkračšem časi ešče najmenje telko zraven zozidalo, kelko že do zdaj stoji. Tak so pač včasih delali kaj pri nas. Kaj malo so nam postavili, ali pa samo začnoli postavlati, da se je na oko vidlo, da nam nekaj dajo, zdaj pa, gda bi se morala šola odpreti, zdaj se pa vidi, da je za polovico premala. Zdaj pa bo po zaslugi zdajšnjega bana i naših banskih svetnikov tudi to popravljeno i dobimo takšo kmetijsko šolo, kakša je potrebna za naš kraj.

Na konci je pa g. ban obiskao v Rakičani šče g. novomešnika Rajnara, šteri je v tom časi ravno obslúžavao primicijo. Pri prihodi je pozdravo g. bana župan g. Celec, pri obedi pa v lepih rečaj g. župnik Vojkovič, šteromi se je g. ban zahvalo v kratkom zbranom govoru. G. ban je med drugim povdaro, da je prišao slučajno na to lepo primicijsko veselje, da njemu je pa ne žao. Za nas Slovence je kmečka hiša tisti študenec, iz šteroga dobiva slovenski narod svoje življenjske sile. Duhovščina pa, štera izhaja pri nas većinom iz preprostih kmečkih hiš, je pa tisto naše slovensko plemstvo, ki je naš jezik, našo kulturo i naš narod plemenitilo. Zato pozdravlja slovenskove i naš zdrav kmečki narod i želi, naj ešče naprej, kak dozdej, poživla i plemeniti slovenski narod.

G. ban se je nato prisrčno poslovo od vseh, g. banski svetnik Bajlec se njemu je na konci zahvalo za njegovo velko lúbeznivost i naklonjenost Slovenskoj krajini, potom se je pa banov auto odpelao nazaj proti Rogaškoj Slatini i Ljubljani.

Zlato zdavanje. Ritlop Jožef i Ana, po domačem Jerumenovi, z G. Bistrice, sta obhajala 50 letnico srečnoga zakona v Črenovcih julija 11. Blagoslovo je zlatozdavanja g. Prša Silvester, frančiškan, ki sta njegovoj hiši botrina pri firmi. Gospod duhovnik je služo sv. mešo za zlatozdavanja, šteriva je sprejavao v cerkev i se veselio žnjima doma pri skromnom goščenji, štero sta priredila svojemi najbližnjemi rodi. Mi od naše strani želemo zlatozdavancoma veselo življenje do zadnje meje človečega življenja i nebesko veselje.

Pozdrav bivšega širitela. Vuk Matjaš, naš širiteo iz V. Polane, ki se nahaja v Franciji, pozdravlja svoje domače, upravo vredništvo Novin pá gdč. poštarico. Je v jako dobrom mestu i redno dobiva naše liste.

Zdavanje v Črenovcih. V nedelo 18. julija ob 6 vori večer sta se v črensovskoj cerkvi zdala g. Rous Matija, slušatelj univerze v Zagrebi i gdč. Lutar Marjeta, učiteljica, oba iz Črenovec. Zdali so jiva g. Klekl Jožef, vrednik Novin. Starešina sta bila g. Krist, vučiteo iz Čakovca i g. Kolanko Štefan, akademik. Navzoči so bili tudi številni prijatelji i znanci od zdavancov. Na konci zdavanja so jima g. Klekl držali kratek a prelepi govor od Marijine službe v zakonskom življenji. Marija je na svatbi v Kani prva opazila pomenkanje vina, Marija v vsakšem zakoni vse opazi i pomaga, če jo zakonci z zapüpanjom častijo. — Po zdavanji so se pri Lutarovih zbrali najbližnji sorodniki, da se na kratkom goščenji razveselijo skupno z novozdavanci njuvoga srečnoga dneva. — G. Rous, ki šče letos konča svoje šolanje v Zagrebi je iz dobre družine i je ves čas svojega šolanja stao v naših katoličanskih vrstaj. Vsikdar je brano vero i Cerkev, če jo je što napadao i tudi živo je zgledno krščansko življenje. Ravno tak njegova gošpa izhaja iz dobre krščanske družine. Zato jima prav iz srca želemo, naj dobri Bog blagoslovi njüv zakon, naj živita srečno — duga leta.

Sr. Bistrica. Jul. 15. so služili pred svojim odhodom g. Prša Silvester, frančiškan popevano sv. mešo. Za slovo se je zbralo puno naroda, veliko število moškoga spola, ki vsi so navdušeno spevali naše starinske pesmi, da je gmeloe vse okoli.

Sobota. Preminočo nedelo se je pripetila velika nesreča. Debelak je s svojim motorbiciklinom povozo tak nesrečno Kočvarijovo ženo, da njej je malo vüpanja na ozdravljenje. Motor jo je nekak dobo i vlekao za sebov. Na glavi kak i po celom teli je dobila hüde poškodbe, da so jo morali taki spraviti v špitao. — Pitamo pa tu oblast, ali ljudstvi več ne varno iti k božoj službi ali po drugih posljaj v varaš od teh nepazljivih dirkačov?

G. Bistrica. Velika kraja se je doprinesla pri Horvat r. Stanko Kati, šteroj so neznani tolvaže odnesli vso obleko i postelino tak, da more v posojenoj obleki hoditi k sv. meši. — Ravnotak so pokrali vso obleko pri Gjuranovom Ritlopi v maloj hiši. Pri Žmaj Števani so pa spili samo mleko.

Sr. Bistrica. Tolvaže iz Gornje Bistrice so prišli na Srednjo Bistrico v trgovino Tomcovo, a so je pregnali. Pri siromaškoj plantavoj švelji Mili so skoz okno prišli notri i zahtevali peneze. Ar sirota ne mela penez, so jo grozno nabili i njoj deo prinešenoga švela odnesli.

Püconci. Pri nas je zgoro mlin g. župana Kühar Štefana, Škode je precí, mlin je pa bio tudi dobro zavarovani.

DRVA prvovrstna bukova drva, zložena v gozdni klastrih ob državni cesti v Martjašovcih, se prodajo po Din 250.— za klastar na lücu mesta. — VELEPOSESTVO HARTNER v GORNJI LENDAVALI.

da se dobre prišestnosti vredno ljudstvo povrne k očinskij veri. To je kakpa ne delo desetih let, to je vüpanje stoletij, štero bože presvečujoče i podpirajoče milosti zmožna perinja te vužgé v plamén, gda se bo vidilo, ka največša kmica káple na sirmaške dúše.

Ar je naš namen ne zgodovino pisati, liki opazijóč ešče dnes stojéče spómenke davnine nasledüvati izobraženost naših očakov: zato so ništerne črte, štere smo pred tem zapisali, samo tomi služile, da bi iz njih zarazmili bar delno eti stojéčih umetniških spómenikov nastanek, na drugoj strani pa si lejko razložimo tisto divje vničenje, štero se ešče dēdenēšnji lejko vidi na mnogih mestaj v starih cerkvenih zidinaj.

Dvoje najstarejših zidin ete krajine je cerkev v Veleméri (na Vogrskom, blüzi mejé — op. prev.) i seilánska kapela, štera spada k fari Sv. Benedikta.

Ar Velemér ne spada v krog, šteroga sem meo priliko opazüvati, mi ostane samo dužnost, popisati seilánsko kapeló. Té zanimivi, mali romanskoga stila (to je najstarejšega načina zidanja cerkvi, šteroga začetek je v Rimi — latinski Roma, op. prev.)

umetnostni spomenik leži v naročí male ravnice ob cesti iz Sobote v Csákány, obkroženi od zelenih travnikov i lepih logov.

Zidina je zidana v pravilnoj obliki kroga i s kupolastim obokom. Dveri so negda na jug bilé, svetlošča pa je prihajala skoz veliko okroglo okno na izhodnoj strani.

Okoli 1840. leta so jüžne dveri zazidali i nad njimi ódprli okno i na izhodnoj strani je kapela dobila neprilíčen dostavek törna i zato je okroglo okno biló odprávljeno, na njegovo mesto pa je prišla zevajóča odprtina. Vhod so napravili pod törnom. Ravno te so glavno steno do oboka pobelili i tak so freske (slike na presno) delno bilé zakrite.

Ne samo stranske stene, tudi kupola je bila s freskami okrašena i te zadnje lahko dnes v popunoj lepoti vidimo. Te slike kažejo Kristušovo trpljenje od zadnje večerje do križanja.

Občüdüvanja vredne so tiste žive barve, štere ešče dnes vidimo na teh slikaj i značilen je izraz obrazov, šteri kaže redko umetniško prilíčnost, štera z ednov, dyema potezama telko zna izraziti na teh posebnih obrazaj.

(Dale)

Mladini za počitnice.

V tolažbo.

Dne 9. junija l. 1881 je umrl v Parizu slavni katoliški pisatelj Alojzij Gaston Segur, kanonik in prelat v St. Denisu. Njegova življenska usoda je bila posebna. Malo let po novi maši ga je obiskala največja poizkušnja, ki more obiskati človeka: — oslepel je. Njegova mati in sestra sta jokali nad njegovo nesrečo, on sam pa — krščanski junak — je videl tudi v njej dobroto božjo.

In zares, kdor ne pozna življenja tega moža, in sliši in bere, koliko duhovitih spisov je izdal, ne bi mogel verjeti, da je bil to slepec... Samo eno je bilo dobremu prelatu hudo: Ker ni mogel z doma brez vodnika, tudi Jezusa v tabernaklju v cerkvi ni mogel tako pogostokrat počastiti, kakor je bil vajen pred slepoto. Zato se je dal l. 1856 peljati v Rim k papežu Piju IX. prositi, da bi smel hraniti svestvo presv. Rešnjega Telesa v svojem stanovanju. Toda te pravice ne dovolijo radi — in papež mu prošnjo odbije. Ko pa se ozre v slepečev obraz in vidi, kako joče in kako globoka in silna žalost je legla nanj, se mehki Pij ne more zdržati: objame slepega duhovnika, ga pritisne na svoje srce in reče: O pač, dovolim tem solzam najsvetejše svestvo v tolažbo.

Mislite si veselje ubogega Segurja! Ves iz sebe ne najde besed, da bi se papežu zadosti zahvalil. Vrnivši se v domovino, da napravi v svojem stanovanju kapelico s tabernakljem in nad tabernakljem da napiše papeževo besedo: **v t o l a ž b o !**

V tej kapelici s sv. Rešnjim Telesom preživi poslednjem gorčim molitvi velik del svojega življenja, večkrat po cele poldneve, vsako noč pa gotovo vsaj dve uri.

Zdaj ni več časa!

Sv. Gregor Veliki pripoveduje o nekem možu, z imenom Krizancij, ki je bil sicer zelo bogat, a za oni svet mu ni bilo mar. Ko je ležal na smrtni postelji, začne naenkrat grozno upiti nad hudobnimi duhovi, ki so po božjem dopuščanju obstopili njegovo posteljo: „Pustite mi še časa, pustite mi še časa do jutri!“ Ali ti mu divje odgovarjajo: „Norec, zdaj bi rad še časa! Imel si ga dovolj, pa ga nisi prav obračal, in zdaj hočeš še časa? Zdaj ni več časa!“

Revež je kričal dalje in prosil pomoči. Ob njegovi postelji je stal njegov sin Maksim in umirajoči mu mlo pravi: „Moj sin, pomagaj mi, moj Maksim, pomagaj mi!“ Premetaval se je od ene strani na drugo, rjovel v obupu in izdihnil svojo nesrečno dušo.

Odam dobro lokomobilo

6 HP Hoffer-Schranz-Claytoz-Schutt-leworth. Poizve se pri OBÁL EVGENI, mlin i žaga Pertoča, p. Rogaševci.

Fatima.

Če pitaš kakšnega Portugalca, ka pomeni 13. maj, ti bo včasih povedal: „A aparição da Nossa Senhora de Fátima“ (prikazanje Naše Lube Gospe Fatimske). Na mnogih hišah od zvuna najdeš podobo fatimske Matere Bože. Ponosni so Portugalci na Fatimo, konči na zvuna. Vnogi ne vejo, če postoji Lourdes (Lurd). Fatimsko zgodovino ti pa na pamet povejo.

Bilo je 13. maja 1917. Trije pastirčki: Lucija, Hijacinta in Francek, so čuvali svoje ovce na breščeki pri vesnici Fatimi. Hijacinta i Francek sta si bila brat i sestra, z Lucijov sta pa bila v sorodstvu. Od vsej trej je pa Lucija bila najstarejša: mela je trinajset let. Bilo je proti poldnevi. Igrali so se kak to delate tudi vi deca. Iz vesi zadoni zvon. Poldne je zvonilo. Po-božno se prekrizijo i odmolijo Angel-sko pozdravljenje. Že prve so odmolili sv. rožni venec. Vsaki den so ga molili. Bili so jako pobožni. Posebno Lucija je znala na pamet vse molitvice, štere je čula od mamice. Gd je od-zvonilo, so se prekrizili i nadalj-vali igro.

Pravila

rim. kat. cerkvenih občin sobočkoga i len-davskoga dekanata.

D. Cerkevni odbor.

§ 23.

Občni zbor cerkvene občine voli cerkveni odbor. Člani tega cerkvenega (farnega) odbora so:

- Ex Officio: a) Župnik oziroma župnijski upravitelj,
- b) kaplan,
- c) katehet, če je v službi več ka-planov in katehetov, vsikdar starejši po službovanju,
- d) šolski upravitelj na rim. kat. šoli, izvoljen od cerkvene občine,
- e) patron, z utesnitvijo, omenje-no v § 16.

II. Po izvolitvi: f) Izmed članov cerkvene občine s pasivno volivno pravico (§ 17) za dobo 6 let izvoljeni redni in izredni (nadomestni) svetovalci ali odborniki. Število rednih svetovalcev se ravna po številu župljanov in znaša:

v župnijah z manj ko 2000 kat. prebiv....	12
„ 2001 do 4000 „	20
„ 4001 „ 6000 „	28
„ 6001 „ 10000 „	36
„ nad 10000 „	48

Število nadomestnih odbornikov znaša eno četrtino rednih. Ti stopijo po vrsti svoje izvolitve namesto umrlih, odseljenih, odstopivši ali odstavljenih rednih odbornikov. Določa se še, da mora biti v cerkveni odbor izvoljen najmanj en odbornik iz vsake filijalne občine, spadajoče k cerkveni občini. Ta je obenem ključar (ceh-mešter) in je obvezan zbirati v svoji občini župnijske in kantorske dohodke.

§ 24.

Posle cerkvenega odbora vodijo: Krajevni župnik (župnijski upravitelj) kot cerkveni predsednik, svetni predsednik, zapisnikar, ki je vedno kantor in to mesto oskrbuje brezplačno, oskrbnik ali blagajnik, ter eventuelno še tudi drug nastavljenec. Svetnega predsednika, oskrbnika in druge funkcijonarje voli cerkveni odbor na ustanovnem zborovanju izmed svojih vrst z večino glasov, ali z vslikom ali s tajnim glasovanjem po § 22.

§ 25.

Delokrog cerkvenega odbora: Cerkevni svet a) zastopa cerkveno občino,

b) upravlja pod škofijskim nadzorstvom imetje cerkvene občine,

c) nadzoruje beneficij, to je temeljno nadarbinsko premoženje, ne pa njega upravo. V upravi veljajo od cerkv. oblasti izdana določila in pravila,

d) skrbi, da patronat zadostuje svojim dolžnostim, kakor to predpisuje cerkveno pravo in „Canonica visitatio“,

e) skrbi, da se verniki na gotov način in po določeni meri obremenijo s potrebnimi dajatvami za duhoništvo in za uslužbenec cerkvene občine, ravnotako skrbi za vzdrževanje cerkve, župnišča, gospodarskega poslopja in drugih cerkvenih poslopij (v kolikor to ni patronova dolžnost), kakor tudi

Tombola SK. Mure.

Agilno društvo, ki se že tak duga leta uspešno udeležuje na športnem polju, je priradilo v nedelo 4. julija lepo tombolo. Naroda je bilo jako dosta. Izmed 1570 dobitkov so dobili glavne dobitke sledeči:

- 1.) Moški bicikl, Radič Kata iz Polane.
- 2.) Ženski bicikl, Majer Ana iz Apače.
- 3.) Moški bicikl, Čarni Marija iz Nemšavec.
- 4.) Ženski bicikl, Heimer Lea iz Sobote.
- 5.) Moški bicikl, Györek Kalman iz Rakičana.
- 6.) Moški bicikl, Kremšl Alojz iz G. Radgone.
- 7.) Blago za moško obleko itd., Langer Jožef iz Fokovec.
- 8.) Blago za moško obleko itd., Škafar Marija iz Beltinec.
- 9.) Vreča fine mele 85 kg., Horyat Franc iz Martjanec.
- 10.) Fotografski aparat i žensko obleko, Rogač Alojz iz Petanjec.
- 11.) Blago za žensko obleko, Dravec Štefan iz Martjanec.
- 12.) Blago za žensko obleko, Kovač Alojz iz Rankovec.
- 13.) Blago za žensko obleko, Nemec Ivan iz Filovec.
- 14.) Blago za žensko obleko, Kardoš Janoš iz Martjanec.
- 15.) Serviz česki porcelan, Pertoci Jožef iz Tropovec.
- 16.) Komplet jedilni serviz, Klemenčič Karol iz Apače.
- 17.) Serviz steklo, Resar Fanika iz Sobote.
- 18.) Serviz majolika, Zelko Štefan iz Mačkovec.
- 19.) Emajlirano umivalno garnituro, Mencigar Janoš iz Večeslavec.
- 20.) Keramično umivalno garnituro, Škraban Aleksander iz Rogaševce.

Tomi društvi, ki si je s svojim nevmornim delovanjem iz lastnih moči postavilo najlepše športno igrišče v Sloveniji, moremo k tomi lepomi uspehi čestitati, posebno znano, da bode čisti dobiček porabljeni v izpopunitev naprav na igrišču, ki nosi ime blagopokojnega Krala.

Društvo zasluži vso priznanje, ar zbere mladino v zelenoj naravi na dobrom zraku i jo vzgaja v gesli „v zdravom teli, zdrav duh“.

CENE.

Penezi.	Dinarov vala:
Angleški funt	214—216
Nemška marka	17.20—17.60
Austrijski šiling	8.40
Vogrski pengó	8—8.76
Grška lira	31.50
Amerikanski dolar	43.80
Holandski goldinar	23—26
Švicarski frank	9—10
Belgijska belga	7.87
Italijanska lira	2.31
Francoski frank	1.70
Česka korona	1.64

Živina. Kg na živo vago v dinaraj:

Junci debeli 4.50—4.75, poldebili 3.75—4.25, bikli za klanje 3.20—3.50, krave za klanje 3—4, plemenske krave 2.90—3.65, krave za kolbase 2—3.50, telice 3.70—5.50, teoci 6—7.50, praščiči 5.50—7.25, plemenski prasci 5—6 tjeđnov stari 90—110, 7—9 tjeđnov stari 120—130 Din. po falati. Konji 3000—3500 Din.

Zrnje. 100 kg. v dinaraj: pšenica 160, žito 130—140, oves 110—120, kukorica 100 do 115, grah 250—260 Din.

za vzdrževanje rim. kat. cerkvene šole. Radi tega izdeluje letne proračune, določa potrebni cerkveni davek in tega predpisuje. Predpis cerkvenega davka pusti v 5 dnevi vpogled, o čemer cerkv. predsednik s prižnice obvesti člane cerk. občine z opombo, da more vsakdo v imenovanem roku proti cerkveni davščini, oziroma, proti njenemu razpisu vložiti potom predsednika priziv na škofijsko, ki potem končno veljavno odloči. Pri predpiso-

Ne odlašajte na stara leta!

Med mladimi ljudmi je mnogo takših, ki pravijo, da se bodo dali zavarovati v starejših letih. To mišljenje je jako zmotno i nespametno. Zakaj? V dvojnem pogledi... Nihče ne ve, ali se včaka starejša leta. Vzemimo samo eden primer. Samo v ednem tjeđni (konca junija) je v Maribori vmrlo 14 oseb. Med temi jih je ravno polovica, ki ne so dosegnoli starejših let, nego so vmrli v cveti življenja i to: v 23., 27., 28., 30., 36., 40. i 41. leti starosti. Tak je tudi v drugih krajih. Iz splošne statistike mrlivosti je razvidno, da izmed 1000 moških dočaka 50 letno starost samo 684 moških. V Nemčiji so izračunali, da postane vsaka osma žena v 45. leti starosti vdovica. Smrt teda kosi, ne da bi pitala, ali je što stari ali mladi. S toga stališča je teda nespametno odlašati z zavarivanjem na stara leta... Drugi vzrok, ki guči za to, da se vsaki kemprve zavaruje, je te, da je zavarovana vsota v velikoj meri odvisna od starosti zavarovanca. Primer: Če se istočasno zavarujejo za mesečno premijo 15 Din. osebe, ki so stare 20, 34, 40 let, bo znašala zavarovalna vsota pri prvoy 6750 Din., pri drugoy 5190 Din., pri tretjoj pa 3780 Din. Ali to ne velika razlika? Ka se pa življenja tiče, je pri vseh ne gotovo i je mogočno, da tisti, ki je 20 let star, prve vmerje kak tisti, ki je star 40 let. Tudi s toga stališča je teda nespametno odlašati z zavarivanjem. Kemprve se što zavaruje, tem boljše je za njega i njegove domače. V preminočih šestih mesecaj toga leta se je pri Karitas na novo zavarovalo nad 4000 oseb — večina za slučaj smrti, drugi pa za starostno preskrbo i doto. Obrnite se tudi vi kemprve na „Karitas“ i se zavarujte! Toga stopaja ne bode nikdar obžalivali, ar bode meli samo hasek od njega. „Karitas“ ma skoro v vsakoj fari zastopnika, v Maribori (v Orožnovoj ulici) pa podružnico. Glavni zastopnik za Slovensko krajino je g. Šinko v Lendavi.

Pošta.

Gerič Ivana domači, Hotiza. Vašega listi so prišli nazaj iz Francije, naznanite nam njegov novi naslov. — Gujtman Terezije domači, M. Petrovci. Vaše Novine so prišle z Francije nazaj, naznanite nam njeni novi naslov. — Kerec Fr. Beograd. Za Francijo vse plačano, za letos se mora še plačati 25 Din. za oba lista i kalendar. — Harlicot Balazic Marja, Viglain. Penez razdelili po naročilih. — Žižek M. Ižakovi. Naj se občina zavzeme za Poredožovo, ma popolnoma opravičeno zađevo. G. Medvešek njej je edno parcelo prostovolno odstopo, gotovo njej bo tudi drugo, če se ga bo lepo prosilo. — Štefanec Martin, Bratonci. Če se cestarje ne bodo nastavlali zdaj, de trbelo pač čakati.

SINGER šivalne stroje

za vsakovrstno uporabo v najmodernejših opre mah, na nožni ali električni pogon Vam nudi

JOŠKO BRUMEN, trgovec

v MURSKI SOBOTI.

Zelo ugodno, dolgotrajno odplačevanje v mesečnih obrokih.

Nadomestni deli razni aparati za posebna fina dela, Singer sukanec itd.

vanju cerkvenega davka je navadno merodajen državni davek, zaslužne in imovinske razmere, eventuelno tudi število duš. K predpisnemu davku prispevati je dolžan vsak polnoleten, dela zmožen, ali premožen član cerkvene občine. Redni letni prispevek se mora plačati vsako leto v mesecu sept., cerkveni davek pa po določilih cerkvenega odbora. Plača se pri oskrbniku cerkvene občine. Od dneva zamude naprej se plača 5% obresti. (Dalje)

je ne popunoma preminola. Dugo so ostali tam gledajoči proti nebi. Vsaki je bio zatopljeni v svoje misli. Mislo je na Marijo i na reči, štere njemi je povedala. Nazadnje so se dogučali, da nedo nikomi nikaj povedali do prihodnje prikazni, i nato odgnali čredo domo.

Lucija tisto noč ne mogla zaspati. Vsigdar njej je stala pred očmi nebesko lepa podoba Matere bože. Hijacinta pa ne mogla zadržati jezika: povedala je materi ka se je zgodilo v Irijskoj jami. Tudi Francek njej je potrdio. Mati pa je ne vörvala. Kda pa Hijacinta le trdila, njoj je zaprotila, da bo bita, če ne bo tiha.

Na drugi den je Hijacintina i Francekova mati povedala Lucijinoj materi. Ta se je čudila, ka joj Lucija ne nikaj povedala. Da jo je pa pitala, pa tudi ona ne včas vörvala.

Vest od dogodkov v Fatimi se je včas razširila. Vnogi ne so vörvali. Neštarni so tolmačili prikazen po svoje. Drugi, bole mlačni, so pa preklinjali, rekši, da jih deca ščejo za nos voditi. Čili so to tudi g. plebanoš i pravili, da je najbolše počakati. (Dale).

se, da ne bi preminola. Lucija pa se je li ojunčila i pitala: „Što si Ti? Si li Ti Mati boža?“ — „Sem“, je odgovorila prikazen. Vsi trije so čili nebesko zveneči glas. Dale njim je naročila, da morajo biti vrli, če ščejo priti v nebesa. To je posebno valalo Franceki. Da se naj včijo četi i da naj vsaki mesec trinajstoga, skoz šest mesecov, pridejo na tisto mesto ob istoj vöri. Potožila je kak njoj je zmetno, da so duhovniki v Portugaliji tak preganjani i zaničivani. — (1910 leta je Portugalija postala republika. Krao se je rešo na Angleško. Jezuiti so bili pregnani iz države. Vsi verski zavodi so bili zapreti. Sv. meša je bila zabranjena, kak tudi vsi verski obredi. Lüdstvo je postalo mlačno, veri sovražno; sovražilo je tudi duhovnike. Ne čüda, če je tak bilo tudi v 1917. leti. Zdaj se je že v tom pogledi jako zboljšalo). — Izrazila je tudi želo, da bi njoj na onom mestu postavili kapelico. Luciji je zavüpala velko skrivnost. Šče zdaj je tajnost, ka njoj je povedala. Potem se je lepa Gospa začnola po mali zdigavati stoječa na belom oblački. Deca so gledali za njov, dokač

Nebo je bilo jasno. Lepo, toplo majniško sunce je sijalo. Niti ednoga oblačka ne bilo viditi. Naednok se zabliška. Objela jih je takša svetloba, da so se prestrašili. Ne so znali ka bi to pomenilo. Bliža se nevihta? Če je pa tak jasno, da niti meglice ne viditi na nebi. Opazüvali so odket bi to prihajalo. Teda se zabliška šče močnej. Ne so več premišlaval. Nevihta bo, so gučali. Zbrali so malo čredo i jo pomali gnali proti vesi. Kda so prišli v malo dolinico med dvema breščekoma, zvano „a cova (kova) da Iria“, (Irijska jama) gde je rastlo več gradnovih drev, se znova zasveti, dosta bole kak prvič i drugoč. Prestrašeni so gledali proti najbližjemi gradni, misleči, da zdaj bo tresnola. Med vejami na drevji so zagledali veliko svetlo kruglo, v sredini svetlobe so pa zapazili nekšo jako lepo gospo. Oblečena je bila v belo oblačilo. Prek glave i vse do pet jo je pokrivalo dugi beli z zlatom obšiti plašč. Z obraza njoj je sijala takša miloba, daso deca samo ostrmela. Pokleknoli so i tak opazüvali lepo gospo. Ne so vüpali gučati, boječ